

Razvoj teče

vsi sosedni bloki višji, da sicer iščejo vse sobe otrok naj...

Sedanji regulacijski načrt občine Center predvideva celo povečanje sedanega prometa tako na Resljevi kot na Komenskega ulici.

Ker sem že pred gradnjo nove ustanove predlagal druge boljše prostorske rešitve, se oglašam tudi sedaj in predlagam, da bi funkcionalno združili vsa tri dvorišča...

Iz teh dvorišč bi naredili eno samo funkcionalno dvorišče, ki bo v največji možni meri služilo vsem trem kategorijam obiskovalcev...

Istočasno predlagam, da bi proučili še možnost za odstranitev sednje ogromne strehe bivšega učiteljskega, zgradili podhodno površino čez celotno podstrešje...

Posebno pozornost v jugoslavanski javnosti sta v zadnjem času vzbudila Titova obiska v Sevoinju in Valjevu. Ob obeh priložnostih je predsednik naglašal, enotnost in spet enotnosti!...

Učiteljskiše je solidna zgradba, ki bi predlagano sanacijo strehe gotovo tako tehnično kot oblikovno prenesla. Pridobili bi pa prekrasno, značilno in novo sončno površino v zelo ustenjenem mestnem središču.

CIRIL STANIČ

Temeljni ton vsemu političnemu dogajanju v Jugoslaviji je dajalo v zadnjem obdobju neumorno naprezanje predsednika Josipa Broza Tita...

Drugi Titov poudarek, ki ni namenjen občestvu delovnih ljudi Jugoslavije, pa zasluži še globljo pozornost. Dejal je: »Danes imamo veliko tovarn...»

Te besede nedvoumno zahtevajo intenzivnejšo akcijo, gradnjo, produkcijo, ustvarjalno dinamiko, zavestno vseljudsko napor, ki mu nihče in v nobeni obliki ne sme metati popoldne noge. Zanesljivo Tito ni izrekel teh besed samo delavcem, kajti vsi vedo, da delavski razred vsak dan za žulji dokazuje, da je dialektični razvoj njegovih izvajanj samo dva krepka poudarka, nam je pred očmi najprej njegova ocena, da je zdaj naša enotnost trdnjša kot kdajkoli...

Te besede nedvoumno zahtevajo intenzivnejšo akcijo, gradnjo, produkcijo, ustvarjalno dinamiko, zavestno vseljudsko napor, ki mu nihče in v nobeni obliki ne sme metati popoldne noge.

Te besede nedvoumno zahtevajo intenzivnejšo akcijo, gradnjo, produkcijo, ustvarjalno dinamiko, zavestno vseljudsko napor, ki mu nihče in v nobeni obliki ne sme metati popoldne noge.

NAŠ POGOVOR

Stabilizacija v gradbeništvu

V okviru naših »stabilizacijskih pogojev«, ki jih pričujemo v vsaki številki, smo tokrat sedli za mizo s predstavniki dveh velikih gradbenih podjetij, ki imata sedež v naši občini — Gradisu in Slovenijacem. Pogovarjali smo se o stabilizacijskih ukrepih v obeh delovnih organizacijah in njihovih rezultatih, o povezovanju v gradbeništvu o tem, kako daleč je združevanje obeh organizacij in ajdovskega Primorja v združenje GAST.

EH, CENE, CENI!

Tu je podobno kot v drugih panogah — do junija so tudi v gradbeništvu cene silovito narasčale (material, instalcijska dela in drugo). Od junija je opaziti umiritev cen, po zadnjih statistikah celo rahlo znižanje. Zda nastopa spet tak položaj, kakršn se pojavlja v ciklusih vsakih nekaj let: del je manj, zato jih nekatere organizacije prevzamejo pod ceno, samo da lahko zaposlijo svoje kapacitete. Kapacitet za, de-

nimo, organizirano gradnjo stanovanj je dovolj, denarja pa premalo.

CEMENT IN BETONSKO ŽELEZO

Cement in betonsko železo delata marsikateri skrbi Gradisu, Slovenijacem in verjetno gradbeni operativni nasplon. S panoškim povezovanjem so pri Gradisu, prav tako pri Slovenijacem, začeli pred tremi leti. Gradis je v trboveljsko cementarno vložil 250 starih milijonov, da bi cementarna

povečala svoje zmogljivosti in tako tudi Gradisu lahko dobavila več cimenta. Zaradi okvar, ponesrečenega izbora mehanizacije, cementarna Trbovlje še zdej ni uspela doseči načrtovane proizvodnje in posledice čutala tudi soinvestitorji. Tako manjkajoče količine dobijo prej iz Anhoweja, v zadnjem času so se navezali tudi na splitško cementarno. Druga akcija povezovanja je s cementarno v Anhoweju vložil 250 starih milijonov, da bi cementarna

udarec zoper enotnost celotnega jugoslovanškega gospodarstva.

Nadalje je bila nedvoumno Titova zahteva po dinamični produktivnosti in rentabilnosti naperjena še zoper druge kristelje poslovne morale: zoper trgovce, ki drug drugega neloyalno spodrivajo na tujih trgih, ko gledajo zgolj na svojo egojo korist, interesi skupnosti pa jim niso mar; zoper uvoznike, ki strežejo modnim muham in ponizujočemu hlepenju po vsem, kar je tujeja, ter tako izničujo prizadevanja za močih proizvajalcev, naj že bo glede izbire ali glede kakovosti; zoper takšno pojmovanje konkurenčnosti, ki ga zanima samo hiter dobiček, ne pa solidnost dela ali posla.

Hud sovražnik naše enotnosti je zelja, da bi porabili več, kot imamo. Iz te želje čisto izvirja nepošten odnos do politike cen v mnogih organizacijah združenega dela. Kadar podjetjem manjka sredstev, po stari podjetniški logiki lahko pošljemo cene, namesto da bi iskali dohodek v proizvodnji, produktivnosti, v hitrejšem obračunu sredstev, v ažurni prodaji, zmanjšanju zalog in odgovornejšem investiranju. Tak dohodkovni odnos je — kar povejmo s pravim imenom — tatinski. Na eni strani je neposredno okraden potrošnik, na drugi strani pa je prizadet ves gospodarski sistem skupnosti, kajti takšni prijemi so brez dvoma med poglavitnimi viri inflacije.

Več pristnega samoupravnega duha bi bilo treba vnesti tudi v načrtovanje, naj že bo kratkoročno ali srednje in dolgoročno. To pomeni, da plani ne bi več smeli biti kdričvni v starem zaprašenem smislu, smpak bi morali temeljiti na dogovorih, kaj je potrebno za proizvodno usmeritev in usklajenost vseh zmogljivosti Jugoslavije. Toda še zmerom prihaja do zmede, še zmerom gradimo tu in tam enake tovarne, marsičesa, kar bi potrebovali, pa sploh ne izdelujemo. Še se ponavljajo stara napača, da rečemo: »Ta vas, ta okoliš potrebuje industrijski objekt, da bodo ljudje dobili zaposlitev«, pri tem pa ne uredimo dovolj pozorno, da bi

bil tisti objekt točno določene vrste in bi kot tak organsko služil celotnemu gospodarstvu. V planu kaže napisati točno odgovoriti na vprašanja energika, surovinske baze, transporta, investicijskih stroškov, izvoznih možnosti. Vse to soidi v odnos, ki mu pravimo odvisno od njihove enotnosti, produktivnosti in rentabilnosti.

Gotovo je Tito imel v mislih tudi delegatske sestave, ki se ne razvijajo dolžne odločitvene moči. Saj se zdi, kot da so mnogi porabili vse moči za konstituiranje, potem so pa zaspali. Ali pa se vedejo predstavniško, kot bi hoteli reči: Mi smo zdaj oblast, mi gospodariamo v imenu delavcev, pozabljajo pa, da je njihova bilstvena dolžnost in funkcija, da so zgolj zbiralci, prenašalci, razlagalci in soustvarjalci delavskih pobud. Se, ki bo-

Izenačenje izvoza z uvozom

Večja industrializacija proizvodnje bo privedla do večjega izvoza, ki je pogoj za uspešno poslovanje. To je bila osrednja misel pogovora člana upravnega odbora za zunanjo trgovino grupacije Daimler-Benz Heinz Hoppe, s predstavnikom FAP-Famos za Beograd in Autocommerca iz Ljubljane. Heinz Hoppe je bil na obisku v Jugoslaviji.

Do razgovora je prišlo na željo obeh partnerjev, da bi v čimkrajšem času razmerje med izvozom in uvozom doseglo odnos ena proti ena. Združenje FAP-Famos že od leta 1970 izdeluje po licenci Daimler-Benz (Mercedes) teška vozila v štiri svojih tovarnah: Famos Sarajevo, FAP Priboj, 11. oktobra Skopje in Avtokošerija Zagreb. Interes FAP Famos kot proizvajalca vozil po nemški licenci, Autocommerca, kot generalnega zastopnika in uvoznika Mercedesovih vozil za Jugoslavijo in nemškega partnerja je, da Jugoslavija uvaža ta

do res tako ravnali, bodo prvi delegati, takšni, da bodo trden jež zoper tehnokratsko samovoljo; ta pač še zdaleč ni odmiira, ampak se dnevno skuša uveljavljati kot tisti mitološki zmaj, ki mu delavski razred ne more dovolj naglo sekati vseh na novo rastočih glav.

Opisane in številne druge zavore enotnosti so nam prišle na misel, ko smo poslušali Titove besede. Njegova koncepcija nam ni znana in domača šele izza Sevoinja in Valjeva. Poznamo jo že skoraj štirideset let, napisana je v dokumentih komunističnih kongresov, še zlasti v ustavi. Vendar, če jo mora naš maršal še kar naprej vztrajno razlagati in ponavljati je to znak, da ta koncepcija vendarle ne prehaja v nas tako hitro in intenzivno, kot bi bilo želeli.

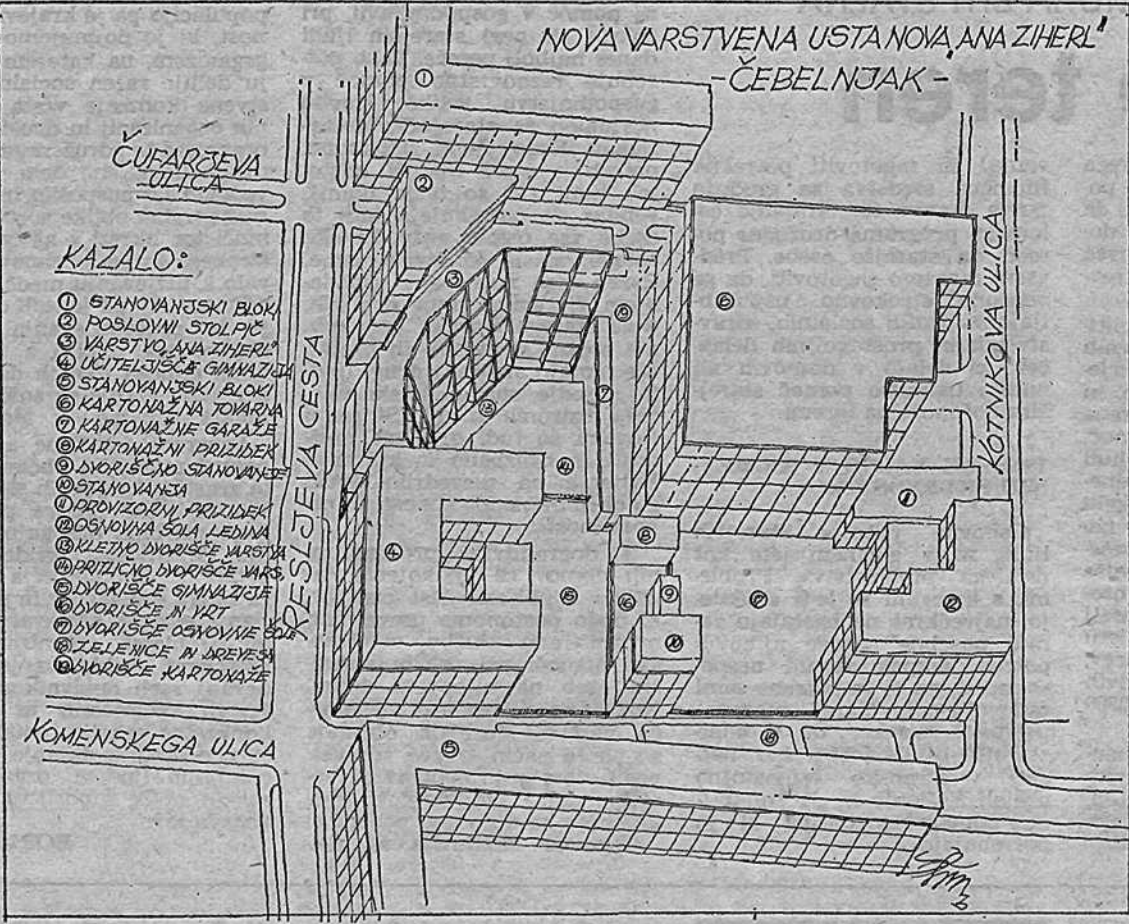
ZVONE KRZISNIK

vozila, pa tudi izvažajo doma rejana vozila.

V skupnih predvidevanjih načrtujejo za leto 1981 proizvodnjo okoli šest tisoč težkih vozil po novih, sodobnih licencah in proizvodnjo okrog pet tisoč vozil po starejših, vendar moderniziranih licencah.

Za doseglo tako široko zastavljenih ciljev je nujno potrebna trdna stalna vez med proizvodnjo in trgovino. O realnih možnostih izvedbe zastavljenih načrtov govori že sam podatek o uspešnem gospodarjenju Autocommerca v lanskem letu. Z 1,75 milijarde dinarjev prometa se je 800-danski kolektiv, ki ima 10 predstavstev in 50 najuspešnejših delovnih organizacij v Jugoslaviji. Pred kratkim so odprli tudi novo skladišče ob Titovi cesti, v katerem lahko vskladiščijo 40.000 pozicij v šestih etažah na 11.000 kvadratnih metrih prostora.

E. R.

PREDLOG ZA DOPOLNITEV VZGOJNO VARSTVENE USTANOVE ANE ZIHERL OB RESLJEVI CESTI

Več sonca in zraka

Ob sedanji otvoritvi največje mestne varstvene ustanove Ziherl ob Resljevi cesti je prav, da kritično ocenimo opravljeno delo.

Ob tej ugotovitvi pa le vabim vse odgovorne, da si na kraju samem ogledajo izsiljeni prostorček varstvene ustanove med masami starih že obstoječih sosednih objektov.

Terasete etaže nove ustanove, ki se končuje na skromnem dvorišču obliki četrtega kroga, res ne bodo nudile bistvenih, toda zelo potrebnih premikov zraka, potrebne svetlobe in sonca, saj vzhodni del dvorišča zapira petnadstropna Kartonažna, južni del pedagogiška gimnazija z ogromno srednjimi hodniki.

ZGODNJI

V Gradisu so dejansko pričeli uveljavljati stabilizacijske ukrepe že pred tremi leti, vendar je akcijski program leta 1973 nekoliko potisnilo v ozadje formiranje TOZD. K akcijskemu programu je precej prispeval tudi sindikat, ki se je posvetil predvsem uvedbi delavske kontrole v vsaki TOZD, zmanjšanju stroškov ob slabo pripravljenuh predlogih in celo nepotrebni sestankih, zmanjšanju stroškov za dnevnice, kilometrine, honorarje in predvsem zmanjšanju nadurnega dela, izplačevanju osebnih dohodkov na hranilne knjižice, zmanjšanju stroškov za reprezentanco, za proslave, obdaritve, poslovna kosila itd. Tu so se že pokazali ugodni rezultati. Izplačilo osebnih dohodkov nad starnimi osnovami pa so povezali predvsem z likvidnostjo posamezne TOZD.

Tako bi lahko spredili precejšnjo sredstva, ki jih morajo zdaj vezati na zaloge zaradi stihije, ki jo pogojuje slaba povezanost tržišča s proizvodnjo. Tu so skrivte ogromne rezerve in tu je doslej odločno premalo storjenega — to bo zdaj glavno poprišče prizadevanj za stabilizacijo.

ZMANJŠANA FLUKTUACIJA

Med stabilizacijske rezultate štejejo v Gradisu tudi za kar 50 odstotkov manjšo fluktucijo kot lani. Kako jim je to uspelo? S samim sistemom nagrajevanja, z zaostrojitvijo disciplin in, kar gotovo ni najmanj pomembno, z omogočanjem dopolnilnega izobraževanja članov delovnega kolektiva. V Gradisu je zaposlenih 6529 delavcev iz štirih jugoslovanških republik: 2875 iz Slovenije, 1550 iz Hrvaške, 770 iz Srbije in 1634 iz Bosne in Hercegovine. Zaradi različnih življenjskih in kulturnih navad je v tako heterogenem kolektivu nedvomno bistveno težje doseči delovno disciplino, vendar so v Gradisu s tem, kar so v zadnjem času dosegli, zadovoljni. O zadovoljstvu večine kolektiva s poostre-

no disciplino pa nedvomno pričajo tudi podatki o zmanjšani fluktuciji.

TRZIŠČE

Pri Gradisu menijo, da je že skrajni čas, da bi slovenska operativa enotno nastopala na zunanjem tržišču. Toda kljub združevanju ne kaže, da bo do tega prišlo tako kmalu. Sedaj namreč kaže, da bo vsaka grupacija — IMOS, GIPOSS, RUDIS in bodoča GAST — samostojno nastopala. Tako se bodo ta štiri združenja petogovala ne za boljše ceno, ampak si bodo med seboj zbijala ceno, saj bodo nastopala kot konkurenti in ne kot zavezniki.

Za prihodnje leto računamo, da bo (po sedanjih ocenah) skupni dohodek nekoliko nižji od letosnjega, ki bo približno tristo starih milijard. Kako bo leta 1977, pa je še dokaj nejasno, ker bodo takrat usahnila nekatera velika gradbišča, zato bi bilo najbolj smotno proste kapacitete usmeriti na tuja tržišča, predvsem v dežele takomenovanega tretjega sveta. Zaradi recesije je zaposlitev TOZD v Frankfurtu upadla za 40 odstotkov. Na notranjem tržišču nastopajo težave že tudi pri stanovanjski gradnji. Glavni uporabnik stanovanj na tržišču je, na primer v Ravnan na Koroskem, železarna. Ze v prihodnjem letu pa bodo Gradisove kapacitete večje kot bo možnost njihovega odкупа. Pre-nasičenost nastopa tudi na ob-